

УДК: 378.4.096(477.41)БНАУ:631/635(091)

Городецький О.С., канд. с.-г. наук, доцент

Козак Л.А., канд. с.-г. наук, доцент

Хахула В.С., канд. с.-г. наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

100-РІЧЧЯ АГРОБІОТЕХНОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (1920-2020)

Викладено історію створення та становлення агробіотехнологічного факультету та його кафедр Білоцерківського національного аграрного університету, його сьогодення та перспективи подальшого розвитку. Описано матеріально-технічну базу, досягнення в науковій роботі, міжнародну діяльність у сферах науки, практичної підготовки, навчання та стажування викладачів і студентів.

Ключові слова: історія факультету, відомі співробітники, випускники, наукова робота, міжнародна діяльність, перспективи розвитку.

Агробіотехнологічний факультет – найстаріший факультет в університеті, який своїм корінням сягає в далекий 1920-й рік, коли в Білоцерківському сільськогосподарському технікумі було відкрито рільничий та садово-городній відділи [1].

З перших днів роботи на факультеті створився згуртований науково-педагогічний колектив, який забезпечив високий рівень викладацької та науково-дослідної роботи. Такі в майбутньому відомі вчені, як Михайло Карпович Гродзінський, Віра Пилипівна Гродзінська, В'ячеслав Фабіанович Савицький (який вважається батьком одноростковості буряка цукрового), прийшли до інституту із технікуму (1934 р.), а перший завідувач кафедри ботаніки академік Євген Пилипович Вотчал, професор Олександр Олександрович Табенцький, сподвижник М.І. Вавілова – професор Володимир Миколайович Лебедев та інші переїхали працювати з Києва [2].

Агробіотехнологічний факультет славиться своїми колишніми співробітниками і випускниками – Героями Радянського Союзу: П.Л. Вернигорою, О.П. Дорофеевим, О.Є. Кривцем, А.Г. Наконечним.

Героями Соціалістичної праці – В.В. Окіпною, Б.П. Вертаєм, В.П. Гриценком, М.І. Грицаєм, І.П. Клименком, А.М. Лавриненком, Л.М. Пашенком, Ю.К. Смоличем, О.М. Ткаченком, М.К. Шандренком, Л.І. Мямліною. Героями України – В.І. Чернишенком та І.А. Бромським. Випускники факультету М.А. Гаркуша та О.М. Ткаченко були міністрами України: перший – міністром меліорації і водного господарства, другий – міністром сільськогосподарства та Головою Верховної Ради України. Депутатами Верховної Ради України у різні періоди були випускники факультету: О.М. Ткаченко, В.Р. Швець, В.П. Михайлюк, І.С. Гончаренко, О.Г. Рябоконт, А.А. Засуха, В.І. Гудзенко [3].

Ми пишаємося колишньою співробітницею кафедри селекції та насінництва Ольгою Кирилівною Коломієць – автором перших одностійкових буряків цукрових, яка за цей прорив у селекції була нагороджена Орденом Леніна і Ленінською премією. Доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри генетики та селекції с.-г. культур Л.А. Бурденюк-Тарасевич вивела понад 20 сортів пшениці озимої, які вирощуються в Україні на великих площах.

Тривалий час на факультеті працювали лауреат Державної премії, професор А.А. Горлач, професори Й.Й. Кораб, В.М. Шевченко, І.Г. Пушкар'юв, І.М. Єремєєв, М.А. Теленга, В.Н. Куликівський, Г.І. Фіщенко, А.П. Архангельський, В.С. Денисьєвський, О.П. Іванов, В.І. Пальчевський, О.І. Рижєєва та інші, доробки яких здобули широке визнання в наукових колах.

Заслужені працівники сільськогосподарства України: В.В. Балинець, Т.П. Бобчук, А.О. Мілюк, В.М. Ткачук, П.Д. Клименко, В.С. Любомський, В.І. Дудник, М.Ф. Пташник, В.С. Бондарчук, М.М. Якимець, С.П. Вахній, В.С. Хахула. Заслужені діячі науки і техніки: М.Я. Молоцький та В.Ф. Федоренко. Заслужені працівники культури: В.Г. Крикунов та А.Д. Гудима. Кавалери орденів «Знак пошани»: Г.О. Кудрявцев та А.А. Горлач [4,5].

За час існування навчального закладу деканами факультету в різні роки були: доцент М.К. Гродзінський (1935-1949), професори І.Ю. Петровський (1949-1957) та В.І. Пальчевський (1957-1959), доценти М.Н. Полішвайко (1959-1960 та 1964-1969), П.В. Алюшин (1961-1963), М.Г. Коломієць (1969-1974), П.Д. Клименко (1974-1995), Г.М. Винниченко (1995-2000), професор С.П. Васильківський (2001-2007), О.О. Грабовський (2006), Л.А. Козак (2007-2011), з 2011 року очолює факультет В.С. Хахула.

До структури агробіотехнологічного факультету сьогодні входять: 8 кафедр, 6 лекційних аудиторій, 12 навчальних лабораторій, 12 навчальних та навчально-методичних кабінетів, 4 комп'ютерних класи, обладнаних сучасними комп'ютерами з мережею "Інтернет", «Дослідне поле» площею 129,8 га, навчально-дослідне лісництво (урочище "Кошик" площею 150 га), «Біостаціонар» (навчально-дослідний розсадник декоративних та лісових культур площею 2,4 га), стаціонарна теплиця площею 120 м².

На базі науково-виробничого центру університету (НВЦ БНАУ), «Дослідного поля» та «Біостаціонару» захищено 8 докторських дисертацій: С.П. Вахній (2012 р.), Л.М. Карпук (2015 р.), В.В. Москалець (2016 р.), Т.З. Москалець (2017 р.), М.І. Трегуб (2019 р.), А.Б. Марченко (2019 р.), Л.П. Ішук (2019 р.), М.Б. Грабовський (2020 р.) та дев'ять кандидатських дисертацій: А.І. Юрченко, О.Л. Андрійчук, О. Скалига, В.С. Хахула, Т.П. Лозінська, І.А. Покотило, Ю.О. Івко, С.В. Ображій, А.А. Павліченко.

Агробіотехнологічний факультет тісно співпрацює з провідними науковими установами світу: Академія ГУСПОЛ Чеська Республіка; Університет Міссурі США; Університет ім. Шаріда Бахонара (Іран); Сільськогосподарська академія м. Софія (Болгарія); Факультет землеробства, навколишнього середовища та хімії Вищої школи техніки і економіки, м. Дрезден (Федеративна Республіка Німеччина); Університет сільськогосподарських наук, м. Краків (Польща); Університет м. Дебрецен (Угорщина); Казахський національний аграрний університет (Казахстан); Академія сільськогосподарських наук (Грузія); Рітл Коледж (Великобританія).

Серед головних завдань освітньої політики колективів факультету вбачає подальшу інтеграцію в європейську систему організації навчального процесу, адаптацію аграрної освіти до сучасних викликів світового аграрного виробництва, поліпшення практичних навиків студентів з метою забезпечення підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, адаптованих до світового ринку праці.

Список літератури

1. Агрономічному факультету – 90. Історія і сучасність (1920-2010) / А.С. Даниленко, Л.А. Козак, О.С. Городецький та ін. За ред. О.С. Городецького, В.М. Ткачука. Біла Церква, 2010. 186 с.
2. Білоцерківський національний аграрний університет – від витоків до сьогодення / за ред. В.М. Власенка. Біла Церква : БНАУ, 2011. 320 с.
3. Незабутні постаті в історії Білоцерківського національного аграрного університету / За ред. Академіка В.М. Власенка. Біла Церква, 2016. 307 с.
4. Майбутнє університету формується сьогодні // Університет: газета колективу Білоцерківського національного аграрного університету. 2018. №3 (№2002). С. 2-3.
5. Городецький О.С. Сторінками історії з нагоди 100-річчя з дня заснування кафедри рослинництва // Університет: газета колективу Білоцерківського національного аграрного університету. № 9-10 (№ 2026-2027) жовтень-листопад 2020. С. 3.

УДК 347.77.028:631.526.32:339.13.001.25 (477)

Захарчук О.В., д-р екон. наук, професор

Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»

СВІТОВИЙ РИНОК НАСІННЯ ТА МІСЦЕ УКРАЇНИ

Висвітлено аналіз сучасного стану й перспективи розвитку насінництва в Україні та світі, запропоновано шляхи вирішення комерційного обігу насіння і садивного матеріалу. Намічено перспективні шляхи для прискорення розвитку організації ринку насіння і садивного матеріалу України. Набули подальшого розвитку теорети-